

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 292. — Štev. 292.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 15, 1936—TOREK, 15. DECEMBRA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

POSREDOVANJE NA ŠPANSKEM ZADELO OB ZAPREKE V enem mesecu se položaj ni bistveno izpremenil

SKUPINA IRSKIH FAŠISTOV SE JE PRIDRUŽILA ARMADI VSTAŠKEGA GEN. FRANCA

Vsaka stranka zahteva brezpogojno predajo. — Fašisti so odmerili hrano. — Okoli Madrida le malo bojov. — Republikanci se utrjujejo v Madridu. — Za kurjavo rabijo v Madridu pohištva.

SALAMAC, Španka, 14. decembra. — Španska državljanska vojna je že v 22. tednu in vojaški položaj je isti, kot onega dne, ko so fašisti zavzeli Vseučiliško mesto pred enim mesecem.

Vrhovni poveljnik fašistov general Francisco Franco ni povedal svojega mnenja glede angleške in francoske posredovalne ponudbe, toda nedolgo tega je general Franco izjavil, da fašistov nič drugega ne more zadovoljiti, kot polna predaja republikancev. In ker je tudi španska vlada izjavila, da more biti državljanska vojna končana samo s popolno predajo generala Franca, bo vse angleško in francosko prizadevanje splavalo po vodi.

Vojaški opazovalci v bližnji bodočnosti ne pričakujejo nikakih večjih vojaških operacij.

Če so bili fašisti razočarani, ko Madrid ni tako naglo padel, kot so pričakovali, je to razočaranje sedaj izginilo in so prepričani, da mora pasti prej ali slej; kdaj, za nje ni tolike važnosti.

Z ozirom na to kopljejo fašisti zakope in se pripravljajo na dolgo kampanjo. Fašisti so že uvedli špartansko varčevanje s hrano. Vsakega prvega in petnajstega v mesecu bodo Španci jedli samo enkrat in bodo denar, ki si ga bodo s tem prihranili, po nemškem zgledu darovali za fašistično stvar.

Po 15. decembru bodo časopisi v fašističnem ozemlju zmanjšani za 50 odstotkov.

MADRID, Španka, 14. decembra. — Madridski listi zopet opozarjajo prebivalstvo, da je pripravljeno na napad generala Franca, toda šesta nedelja obleganja je potekla mirno in general Franco ni prav nič pokazal, da je pripravljen na zadnji napad. Poročila, ki prihajajo z druge strani fronte, celo zatrjujejo, da bo napad odložen več tednov.

Madrid v resnici ne ve, kaj bi pričakoval, toda z vsakim dnem, ki poteče mirno, republikanci Madrid bolj utrjujejo in general Franco ga bo tem težje zavzel, čimdalje bo odlaševal z napadom.

MADRID, Španka, 14. decembra. — V Madridu vlada oster mraz in živeža je pričelo primanjkovati. Gospodinje razbijajo pohištvo, da kuhajo in grejejo stanovanja.

V nedeljo je bilo edino znamenje vojne grmenje vladnega velikega topa Felipe, ki je postavljen blizu Rosales. Drugače je bila fronta pred Madridom mirna. General Franco je najbrže opustil svoj načrt, da bi z naskokom zavzel Madrid in ga hoče mesto tega izstradati.

V Madridu je še vedno okoli 300,000 žena in otrok in vojaško poveljstvo je postavilo posebno komisijo, ki bo skrbela zato, da jih pošlje iz mesta proti vzhodu.

GALWAY, Irska, 14. decembra. — Na Špansko se je odpeljalo 800 prostovoljcev, katere je zbral poveljnik irskih fašistov general Owen O'Duffy, in se bodo borili na strani španskih fašistov. V nekaj tednih se bo odpeljalo še več prostovoljcev.

DRUŽINSKA ŽALOIGRA

Sin ubil očeta v prepiru. Sprla sta se zaradi mlajšega brata. — Žena se je vmešala v prepir.

John McIntosh, ki je star 21 let, je v prepiru s ključem ubil svojega 59 let starega očeta Roberta, ki je bil zaposlen pri WPA. Umor je bil izvršen v četovem stanovanju na Steinway St., v Astoriji na Long Islandu, kjer je bil pozneje sin tudi aretiran.

Sin je šele 21 ur po umoru telefoniral po ambulanco in zdravnik je očeta našel z razbito glavo v kleti poleg stopnice.

Kot pravi policija, sta oče in sin, ki je zaposlen ne nekem kegljišču v Astoriji, sedela v kuhinji pri kozarcu piva. Med njima pa je prišlo do prepira zaradi mlajšega, 20 let starega sina Aleksandra, ki je zaposlen na istem kegljišču kot John, ki ga pa tedaj ni bilo doma.

McIntosheva žena, ki je bila tudi v kuhinji, je proti možu nekaj pripomnila, naker je mož vstal in jo sunil z nogo. Žena je moža pograbila in ga potisnila skozi vrata na hodnik in mož se je branil.

Medtem pa sin pograbi ključ in gre za stariši. Na hodniku je oče zgrabil sina, toda sin je v "silobranu" pričel očeta z monkey wrenchem biti po glavi. Ko se je oče zgrudil, ga je po stopnicah vrgel v klet, kjer je še dve uri ležal težko ranjen, predno je umrl.

GRŠKA IMA SVOJEGA ZA- STOPNIKA V ABESINJI

REM, Italija, 14. dec. — Grški diktator John Mextaxas je obvestil danes grškega vnanjega ministra grofa Ciana, da je grška vlada imenovala nekega svojega podanika za konzula v Addis Ababi.

S tem je grška oficijelno priznala italijansko nadvlado v Abesiniji.

Maša zadušnica

za pokojnim Gilbertom Potratom bo v soboto (19. decembra) ob osmih zjutraj v slovenski cerkvi na Osmi cesti v New Yorku.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

BERLIN, Nemčija, 14. decembra. — Nemčija je odgovorila na angleško-francosko povabilo za strožjo izvedbo nevtralne pogodbe in za posredovanje v španski državljanski vojni. Nemčija je jasno izrazila svoj dvom, da bi tako posredovanje pod sedanjimi razmerami imelo kak uspeh.

Anglija in Francija sta 5. decembra skupno povabili evropske države, da zabranijo vsako pošiljanje orožja in prostovoljcev na Špansko.

BIVŠI KRALJ PRI ROTŠILDU

Edvard je prišel na Rotšildov grad v Avstriji. — Angleški škofje napadajo Edvarda.

DUNAJ, Avstrija, 14. dec. — Na svojem potu v prostovoljno izgnanstvo je bivši angleški kralj Edvard, sedaj vojvoda Windsor, dospel z vlakom na Dunaj ter se je odpeljal na grad barona Evgena Rotschil-Enzesfeld, 25 milj južno od Dunaja.

Na železniški postaji ni bilo nobenega zastopnika avstrijske vlade, pač pa ga je pričakal angleški poslanik sir Walford Selby, ki je prijatelj vojvode WindSORJA.

LONDON, Anglija, 14. dec. — Nadškof v Canterbury je prazno ostro obsojal bivšega kralja Edvarda ter mu očital, da išče sreče na način, ki ni v skladu s krščanskimi zakonskimi načeli.

Nadškof je rekel, da se je kralj Edvard prostovoljno odpovedal prestolu in povedal svoj vzrok. Toda ta vzrok ni bil dovolj tehten, da je podri vse upanje, ki je stavljal vanj ves angleški narod.

Svoj govor je zaključil z besedami:

"En kralj je šel. Bog bodi z njim. Drugi kralj je prišel. Bog ga blagoslovi, ga ščiti in varuj sedaj in vedno."

POMANJKANJE ŽITA V NEMČIJI

BERLIN, Nemčija, 14. dec. — Nemčija je pripravljena pričeti velik boj proti pomanjkanju kruha letošnjo zimo.

Ker ji primanjkuje 1,000,000 pšenice, bo Nemčija najbrže sklenila trgovsko pogodbo s Kanado. Čez zimo potrebuje Nemčija 5,000,000 ton pšenice, v zalogah pa je ima samo 4,000,000 ton.

V Nemčiji je tudi veliko pomanjkanje mesa in kmetje hočejo z žitom rediti prašiče, toda vlada jim to prepoveduje ter od njih zahteva, da ji izroče vse žito.

MOHORJEVE KNJIGE

smo poslali vsem, ki so jih naročili. V zalogi jih imamo še nekaj. Pet knjig med katerimi je posebno zanimiva "Elektrika" — stane \$1.50.

KNJIGARNA "Glas Naroda" 21 West 18th St., New York

OSTRA BESEDA PROTI LAŠKIM ČASNIKARJEM

Pisatelj in urednik Settimelli je proti vzdigovanju fašizma. — Časopisje ima za načelo idiotski optimizem.

RIM, Italija, 14. dec. — V svojem najdržnejšem članku, ki je kdaj bil objavljen v fašisti. Italiji, je poznani pisatelj in urednik Emilio Settimelli ožigosal fašistično časopisje.

Settimelli je na prvi strani lista "Il Riccio" ostro nastopil proti italijanskemu časopisju, češ, da je polno povzdigovanja in slavošpevov na fašizem.

Isti urednik, ki je leta 1931 tekem prepira med papežem in Mussolinijem glede katoliške akcije rekel, da je papež kot Italijan izdajalec in da zasluži, da bi bil ustreljen, sedaj piše:

"Sodeč po večini italijanskega časopisja, je Italija svetel raj. To časopisje ima samo eno načelo — idiotski optimizem."

"Sodeč po tem časopisju, ni nobenega ministra in morebiti tudi nobenega podtajnika, kateremu ni niti treba odpreti ust, pa se vsuže nadenj cela vira in povodenj hvale in po vzdigovanja, kot bi štiristo viharjev drvilo po zraku. Nobena uradnika ni, ki pride ali odhaja, da množica vsled ginenja ne bi za njim pretakala solz. Vsaka oseba se pokaže v svetniškem sijaju. Vsi so dostojanstveni, močni in iz njih puhti življenje. Celo star mož pokaže — kak pogled!"

Settimelli pravi, da to niso več časopisi in da se Italijani, ki od jutra do večera berejo same slavošpeve, zvečer kar tresejo samega navdušenja.

NAD STO STOLETNIKOV V CARIGRADU

CARIGRAD, Turčija, 13. dec. — Uradno so dognali, da živi v Carigradu 110⁰ oseb, ki so stare nad sto let. Med njimi je 76 žensk.

ŠPANSKI BEGUNCI

MADRID, Španija, 13. dec. — Oblasti še vedno pošiljajo prebivalstvo iz Madrida. Do sedaj je zapustilo mesto okoli 300,000 ljudi in prihodnje dni jih bo odšlo okoli 200,000.

Madridski listi trdijo, da je general Franco dobil 6000 Nemcev in 2500 Italijanov, kar kaže, da mu primanjkuje vojakov. Listi tudi pravijo, da vsak nemški prostovoljec dobi najprej 1000 mark (\$400) pozneje pa 800 mark (\$320) na mesec.

List "Juventar" pravi, da se delavci po gorskih krajih za fašistično bojno črto upirajo in prizadevajo fašistom velike preglavice.

MAGINOTOVO ČRTO BODO PODALJŠALI

Nemčija je nameravala skozi Švico vdariti na Francijo. — Utrjena bo francosko - švicarska meja.

PARIZ, Francija, 14. dec. — Francoska tajna služba je našla senzacionalno listino, iz katere je razvidno, da je nemški generalni štab izdelal načrt, po katerem bi Nemčija udarila na Francijo skozi Švico.

Vsled tega je Francija sklenila, da zgradi tudi ob svoji meji proti Švici Maginotovo črto, to je celo vrsto podzemskih utrdb, kakršne so ob celi nemški meji, tako da se bo v kratkem raztezala Maginotova črta od Angleškega kanala ob francosko - belgijski, francosko - nemški in francosko - švicarski meji do Zeneve.

Nove utrdb bodo natančno tako zgrajene kot dosedanje. V tem trdnjanskem mestu bo prostora za milijon vojakov, ki bodo mogli odbiti vsak napad.

V Maginotovi črti so pod zemljo nastala velika mesta. Okoli mest Mulhausen, Verdun, Metz in Thionville gledajo jekleni stolpi iz grmovja, iz polja in celo iz potokov in jezer. 60 čevljev pod zemljo se razteza labirint predorov in velikanskih dvoran z najboljšim modernim orožjem na razdaljo 250 milj.

V tem podzemskem mestu je vedno nastanjenih 100,000 vojakov, drugi tisoči pa morejo biti poslani v eni uri.

Pod zemljo so izborna opremljena bolnišnice, zabavne dvorane, kuhinje in jedilnice ter skladišča, v katerih je več tisoč ton zmrznjenega mesa in 500 milijonov galon vina. Najzlastnejšo sliko pa nudi pokopališče, ki ima velike tanke žveple ne kisline, v kateri bodo razkrojena človeška trupla.

In če bi bila cela Francija opustošena iz zraka, Maginotova črta bi še vedno stala. In če bi sovražnik zavzel tudi to črto, Francija še vedno ne bi bila izgubljena. Nekaj milj od Pariza se nahaja majhen grdiček iz cementa. Tam se nahaja majhna soba z električnimi pripravi, kakršne imajo železnice za signale. Pritisniti je treba samo na en gumb in cela Maginotova črta bi zletela v zrak.

NADVOJVODA FRIDERIK NE- VARNO ZBOLEL

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 13. dec. — Osemdesetletni nadvojvoda Friderik, ki je bil za časa svetovne vojne vrhovni poveljnik avstroogrške armade, je nevarno zbolel. Ob njegovih bolniški postelji se mudi njegov sin nadvojvoda Albreht.

ARMADA BO SKUŠALA REŠITI GENERALA

Vlada v Nankingu je poslala armado, da osvobodi generala Čjang Kajšeka. — Med obema armadama je že prišlo do spopada.

SANGHAJ, Kitajska, 14. decembra. — Vlada v Nankingu je poslala armado, da osvobodi generala Čjang Kajšeka, katerega je ugrabil v soboto maršal Čang Hsueh-liang in ga drži v Sianu v provinci Šensi. Med vladno armado in Čang Hsueh-liangovo armado je že prišlo do spopadov.

Vlada je brzojavno sporočila maršalu Čangu, da je pripravljena razpravljati glede njegovih zahtev, ako takoj izpusti generala Čjang Kajšeka.

Bojazen, da bi bil mogoče general Čjang Kajšek že ustrojen, je bila pregnana, ko je maršal Čang Hsueh-liang brzojavil v Nanking, da jamči za življenje svojega ujetnika.

Kitajska vlada je odstavila maršala Čanka Hsueh-lianga kot vrhovnega poveljnika protikomunistične armade na severu.

15 KAZNENCEV BO USMRČE- NIH V SING SINGU

OSSINING, N. Y., 13. dec. — Meseca januarja bo usmrčenih v državni kaznilnici v Sing Singu petnajst mladih ljudi.

Najprej se bodo s smrtjo spokorili za svoj zločin Salvatore Scata, Dominick Zieco, Theodore Dionne, Eugene Bruno, Joseph Bologna in Sam Kimmel. Stari so od 19 do 31 let. Na postaji nadcestne železnice so napadli in ustrelili 22letnega blagajnika Edwina Esposito.

Nadalje bodo na vrsti: — Louis Lazar, Lawrence Jackson, Robert Taliaferro, Wentworth Springer, Chester White, Charles Ham, Frederick Fowler, Herbert Russell in John Fiorenza.

ROJAKI, NAROČITE!

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1937 Stane 50c
BLAZNIKOVA PRATIKA za leto 1937. Stane 25c
ŠTIRI KNJIGE VODNIKOVE DRUŽBE za leto 1937. — Stanejo \$1.50

Naročili smo tudi knjige MOHORJEVE DRUŽBE (stanejo \$1.50) in ko jih dobimo, bomo objavili v listu.

KNJIGARNA "Glas Naroda" 216 W. 18th Street New York City.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakner, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
616 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
Za celo leto volja za Ameriko in \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za četrt leta \$1.75
Za New York na celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za tretje četrt leta \$1.75
Subscription Yearly \$6.00
Dopisi brez podpisa in osebni se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče namani, da bomo prejeli najdeno naslovnik.
Advertisement on Agreement
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelje in praznikov
"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Koliko stanejo vojne.

"Prager Tagblatt" objavlja uvodnik pod naslovom "Koliko stanejo vojne?" v katerem prinaša silno zanimivo statistiko o premoženju, ki ga je človeštvo uporabilo za vojno uničevanje.

Za Francijo so vojni izdatki v svetovni vojni dosegli 140 milijard zlatih frankov, od katerih odpade 59 milijard za izključno vojaške izdatke. Na eno leto odpade potemtakem 31 milijard zlatih frankov, na en dan 86 milijonov zlatih frankov. Leta 1913 je imela Francija državni proračun od 5 milijard frankov. Leta 1918 pa so znašali dohodki 6.8 milijard izdatki pa so narasli na 54 milijard frankov. Državni dolg pa se je od 38 milijard zvišal na 124 milijard.

Za Anglijo veljajo naslednji podatki: Skupni vojni izdatki za vsa eta svetovne vojne dosegajo 115 milijard zlatih frankov, seveda po predvojni vrednosti, tako da gornji izdelek z ozirom na to, da so cene poskočile in je angleški denar ohranil svojo zlato vrednost, mirno lahko zvišamo na 200 milijard zlatih frankov. Anglija je morala dohodninski davek zvišati od 6 odst. na 30 odst. Državni dohodki so od leta 1913 do leta 1918 narasli od 200 na 900 milijonov funtov, izdatki pa od 200 milijonov na 2 in pol milijardi funtov. Državni dolg pa je narasel od 18 na 122 milijard zlatih frankov.

Za Nemčijo so na razpolago sledeče številke: Državni dolg je od leta 1913 na 1918 narasel od 5 na 105 milijard mark ali skupno za 120 milijard zlatih mark. Potemtakem se smejo stroški za vojno računati na 180 milijard zlatih frankov, kar znaša 25 frankov dnevno za vsakega vojaka pod orožjem.

Po vojni se je izkazalo, da tako ogromni vojni dolgov ni so za prenašati. Države so se hotele razbremeniti na ta način, da bi Nemčiji naprtili svoje vojne izdatke. Toda ta poskus se je ponesrečil. Nemčija je plačala v reparacijah vsega skupaj 13 milijard zlatih frankov, kar je spričo ogromnih, zgoraj navedenih izdatkov le smešna odškodnina. Države so si končno pomagale s tem, da so enostavno uničile vsaka svojo valuto ter se tako otresle notranjega dolga. Nadalje so enostavno ertale vse medvezne dolgove, s čimer je izginil dolg od 120 milijard zlatih frankov. Francija je bila dolžna Ameriki 30 milijard, Anglija 18 milijard, medtem ko je bila Anglija dolžna Ameriki 47 milijard, Francija pa je bila upnik Poljske, Jugoslavije itd za 8 milijard zlatih frankov. Države so svoje valute razvrednotile

z zaporedoma, in sicer Francija 1. 1926 za 80 odst. in oktobra 1936 za nadaljnih 6 odst. Anglija in Amerika za 61 odst. odnošno 59 odst. Nemčija pa je svojo valuto sploh uničila.

Tem gornjim podatkom je treba pristeti sedaj še najnovejša številka o ogromnem vojaškem proračunu Japonske, ki dosega 3 milijarde 40 milijonov jenov, od česar odpade 46 odst. izključno za vojaške namene. Vojska dobi v primeri z našim letom 720 milijonov jenov več, kot je dobila lani.

Dopisi.

Worcester, N. Y.

Priloženo Vam pošiljam \$3 za podaljšanje naročnine za list Glas Naroda. Sicer sem se nekoliko zakasnil, pa upam, da mi boste oprostili. Se bom potrudil, da bom v bodoče bolj točen, ker Glas Naroda mi je v splošnem zelo priljubljen, posebno pa sedaj v dolgih zimskih večerih. Ako ne dobim lista en dan, se mi zdi ravno tako kot bi mi nekaj posebnega manjkalo.

Neka ženska iz New Yorka, katere se je tukaj mudila že poletje s svojim sinčkom na počitnicah, se je izrazila, kako je nam farmerjem prijetno v zimskih dneh na farmi. Rekla je: — Preplet, vam je pa že tako lušno pozimi. Nobenega dela nimate, pri peči sedite, pa mesene klobase jeste, potem jih pa še s sajdom zalivate.

Žal, da ji moram na tem mestu povedati, da so jabolka le toso zelo slabo obrodila in da moramo klobase zalivati samo z vodo. Sodi v kletih so se razsušili, tako da bo treba poklicati izvežbanega sodarja, da uam jih bo popravil za drugo jesen.

Meni je sicer obljubil Charlie Kovač iz mesta New Yorka, da ako pridem k njemu, da mi ne bo treba iti žejen iz hiše. Mi je zelo žal, ker je mesto New York tako daleč od tukaj. Vseeno mu pa najlepša hvala. Moja goče bo pa le prilika, da ga bom prišel pokusit iz njegovega sode.

Sneha imamo precej, mraza pa ni posebnega. Samo na cesti ni za iti, posebnega za takega ne, če ga ima malo pod kapo, ker je vse ledeno.

Želim vsem rojakom in rojakinjam vesele božične praznike in veselo novo leto.

John Nachtigall.

"GLAS NARODA"

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

VOJAŠKA SMRT V ZASEDI.

Iz Indije poročajo, da je angleški vojaški oddelek v Vaziristanu padel v zasedo svojih sovražnikov ter je bil pri tem ubitih 14 indskih vojakov ter 9 angleških, 66 pa ranjenih.

7 milijard zlata.

Kakor poročajo časopisi, je španska vlada v francoski narodni banki naložila 7 milijard zlata, katero je odpeljala iz Španije. To novico sta brala seveda tudi dva francoska časnika iz Parisa dnevnika "Journal", ki sta potem hoteli svojim bralcem postreči z novico, kaj je treba storiti, preden moreš spraviti na varno 7 milijard zlata.

Naglo sta prihitela pred blagajno francoske Narodne banke ter hitela, vsa zasopljena: "Prosim, prosim, gospod! Zlato bi rada naložila v vaši banki!"

"Če je zlato francosko," je menil uradnik, "prosim takoj, ker od 16. novembra dalje francoskega zlata ne bomo smeli več sprejemati."

"Saj ni francosko zlato! Inozemsko je!" sta hitela zatrjevati oba časnika.

"Aha! Ako je tako, se morate potruditi h glavnemu blagajniku."

Časnikarja sta takoj odhitela h glavnemu blagajniku. Za velikansko resno pisalno mizo je sedel ljubezniv gospod.

"Zlato bi rada uvozila v Francijo?" se je smehljaj gospod, "Zakaj pa?"

"Moj Bog!" sta stokala časnikarja, "če je preveč tega blaga, postane nadležno!"

"Torej ga je večja količina?"

"Da, precejšnja porcija ga je."

Gospod glavni blagajnik se je zresnil: "Vsekakor se bomo morali držati postavnih določil. Vi boste morali dokazati, da je zlato res prišlo od zunaj in da je vaše. Jaz pa bom vaše zlato sprejel le, kadar bom za trdno vedel, kaj s to transakcijo prav za prav nameravate."

"To vam bomo že poskrbeli. Vendar pa bi vas prosili, da bi že vnaprej kot nekaj pred-ujem prevzeli nekaj zlata."

"Ne, gospod! Upravni svet

Poznejše poročilo od 26. nov. pa pravi: "V nekem boju v dolini Kaizo sta bila večeraj ubita dva britanska častnika ter 15 indskih poturkerjev, 2 britska vojaka in 70 indskih vojakov pa je bilo ranjenih." Uradni Reuterjev urad k temu kratkemu poročilu dodaje še sledeče:

"Med plemenoma Kaizora in Kel v Varizistanu so se začeli nemiri ter notranji prepri in spori. Zato je vlada poslala tja vojaške oddelke, pa ne zato, da bi koga kaznovali. Toda krvavi odpor nekaterih članov teh plemen je bil docela nepričakovan. Bojevite člane plemen so po krvavem boju pozneje s pomočjo letal vrgli nazaj. Britanski vojaški oddelki so le poskušali demonstrativen pohod, da bi s tem podprli tiste dele plemen, ki so vili vladi zvesti ter tako pregnali nekega fakirja, ki se je zatekel tja in ki je zoper vlado hujskal."

Peter Zgaga

MOČ NAVADE

Pred leti, menda je bilo leta 1928 ali 1929, je došel iz države Illinois v New York postaven možak s svojo boljšo polovico. Precej oblašten je bil in je pri vsaki najmanjši priliki pokazal, da ima dosti pod palcem.

V New York sta se pripeljala z drago karo najnovejšega modela, in v karo je bil vdelan radio-aparat, kar je bila takrat celo za New York precejšnja novost. V domovino sta se odpravljala in sta želela priti tja kakor človeka. ki sta znala najti v Ameriki že precej usihajoče vire bogastva ter jih bogato izkoristiti v svoj prid.

— To bodo zijali v Loki in v Zminen, kjer sem pred dvajsetimi leti za blapea služil, — je pripovedoval z veliko naslado, — to bodo zijali, ko bodo videli mojo karo in radio in ko jim bom svoje tavnente pokazal. Če se mi bo zljubilo, bom kupil od gospodarja, ki sem mu bil za blapea, kmetijo, njega pa za blapea vdinjal, ker je že itak do nses zadolžen.

Njegova žena je vsa v židi šumela, kadarkoli se je prestopila. S prstani, ki jih je imela na prstih desne roke, bi mogel plačati vse tri ali štiri morgiče, ki pritiskajo na streho močnega pomiznega in skromnega doma.

Na parniku "Vulkanica" sta najela razkošno kabino.

Dan pred odplutjem, me je povabil: — Zgaga, pridi jutri zvečer ob osmih na parnik. Od osmih do dvanajstih bo dovolj časa, da se bomo malo pomenili, ter zvrnili par steklenic konjaka in šampanjca ali karkoli bo mogoče dobiti.

Dal mi je številko svoje kabine, in že pol ure pred dogovorjenim časom sem stopil na parnik.

Kabine ni bilo težko najti. Potrkam... enkrat, dvakrat, desetkrat. Nobenega odziva. Čakam... Potrkam dvajsetkrat zaporedoma... v kabini se ni nič zganilo.

— No, ta bo pa lepa, — sem si mislil, — zastoj je bila težnja iz daljnega New Jerseya.

Še desetkrat sem potrkal, nato sem se pa odpravil po dolgem hodniku. In ko sem bil že na koncu hodnika, sem mi je zdelo, da se je nekaj zganilo v smeri, iz katere sem prišel.

Ozrem se in opazim, da so vrata kabine, na katere sem malo prej tako brezupno trkal, za dober in odprt in da vidim v spranji zvedavo oko.

Takoj jo uberem nazaj in znova loputnem po vratih, ki so se seveda medtem že zopet hermetično zaprli.

Ali je bila prikazen ali kaj? Kot še nikoli, sem tedaj zdvojnili mad seboj in sem bil uverjen, da vidim ob žarki elektriki luči prikazni.

Potrt, razdvojen in razočaran se zatrdno odločim, da ne bom več poskušal sreče.

Na gornjem krovu srečam svojega domnevanega gostitelja, ki me zgrabi za rokav in vpraša, kam se mi tako mudi. Povem mu, da sem trkal in trkal in da se ni hotelo odpreti. Šele potem, ko sem bil že dvajset jardov od vrat, je pogledala menda njegova žena skozi spranjo.

— Ja, to ji je ostalo v krvi, — mi je pojasnil. — Ko je v Chicagi kuhala in prodajala, smo bili domnjeni, da mora vsak trikrat narahlo in dvakrat močno potrkati, da se mu odpre. Kdor tega cahna ni poznal, ni imel vstopa.

Šele tedaj se mi je zasvetilo v glavi, odkod je bivšemu hlapcu kara, radio, razkošna kabina, brezskrbno življenje v starem kraju in najmanj petdeset tisoč ameriških dolarjev.

ITALIJA IN PROTIBOLJEVIŠKA FRONTA

Generalni direktor laškega uradnega glasila "Giornale di Italia", ki navadno tolmači politiko italijan. zunanjega urada, je spisal za tuje liste članek o protikomunistični fronti, v katerem utemeljuje italijanske simpatije za nemški protikomunistični blok, ki je našel te dni svoj nov zunanji izraz v sklenitvi nemško-japonske zveze.

Ker se Italija tej zvezi uradno še ni pridružila, zasluži Gaydova izvajanja toliko večjo pozornost. Zanimiv je Gaydov poudarek, da je protikomunistična fronta izrazito defenzivnega značaja in da je bil taki defenzivni zvezi položen prvi temeljni kamen dejansko z dne 23. oktobra, kar si v diplomatiskih krogih tolmačijo tako, da je Italija pripravljena sodelovati v protikomunistični akciji Nemčije le toliko časa, dokler ta zares ostane samo defenzivna.

Morda je s tem prikrito podan odgovor, zakaj se Italija doslej nemško-japonski zvezi formalno še ni pridružila.

Gayda piše med drugim: V odnošajih z drugimi državami ni Italija nikoli postavljala v debato vprašanja njihovih notranjih režimov. Tega stališča se je držala tudi nasproti Sovjetski uniji. Znano je, da se Italija ni udeležila nobene križarske vojne proti sovjetskemu režimu na strani takozvanih belih generalov (Wrangla, Denikina in Judeniča), ki so jih mnogo druge evropske države podpirale finančno in z vojnimi materialom. Italija je bila tudi prva velesila, ki je de jure priznala sovjetski režim.

Navzlic temu pa se je formiranje skupne fronte pri komunizmu v defenzivne namene zdelo nujno potrebno, čim je znani kongres kominterne v avgustu lanskega leta odobril načrt svetovne revolucije, po katerem naj bi se po vsem svetu ustvarilo sodelovanje takozvanih demokratičnih sil za pobijanje takozvanih avtoritarnih režimov, med katere je kominterna javno vključila Italijo, Nemčijo in Japonsko.

Ze na tem kongresu kominterne je bil zamišljen tudi poseg v Španijo. Zato mora biti prva naloga svetovne politike in politike evropskega sodelovanja — omejitev komunističnega vpliva v Evropi.

Protikomunistična fronta ni niti najmanj naperjena proti Rusiji in njenem režimu, temveč hoče le odbijati komunistično vmešavanje v druge države in ideje pobijati z idejami.

Prvi korak na tej poti je bilo italijansko-nemško priznanje Francove vlade v Španiji.

Italija je ta korak napravila zato, ker ne more dovoliti, da si ustvari komunizem v Sredozemlju — na španskem teritoriju — novo politično in vojaško operacijsko bazo.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.50	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.25	Lir 200
\$ 7.20	Din. 300	\$ 30.00	Lir 500
\$ 11.70	Din. 500	\$ 57.00	Lir 1000
\$ 23.00	Din. 1000	\$ 112.50	Lir 2000
\$ 45.00	Din. 2000	\$ 167.50	Lir 3000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZETNE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.50
\$ 15.—	\$ 16.—
\$ 20.—	\$ 21.—
\$ 40.—	\$ 41.25
\$ 60.—	\$ 61.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
616 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Hitite

z božičnimi darili.

Ker nastajajo zaradi nestalnosti na denarnem trgu včasih precejšnje zamude pri dostavljanju denarnih pošiljatev, opozarjamo rojake, naj že sedaj odpošljejo svojcem v domovino denarna darila, namenjena za Božič.

Če pošljete sedaj, vam lahko jamčimo, da bodo pošiljatev pravočasno došle.

SLOVENIC PUBLISHING CO. (Travel Bureau)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Josip Stalin

generalni tajnik ruske komunistične stranke, ki je predložil vseunijskemu kongresu novo ustavo za Unijo Sovjetskih socijalističnih republik.

NE, ki nameravajo razveseliti svoje v domovini za Božič s kakšnim denarnim darilom, opozarjamo, da je treba poslati pošiljatev po kablju, če hočejo, da bo za praznike dostavljena. — Pristojbina za kabel znaša \$1.

Potniški Oddelek "Glas Naroda" 216 W. 18th Street New York City

KRATKA DNEVNA ZGODBA

GUY DE TERAMOND:

ZAČASNO STANOVANJE

Z lasmi, ki so se svetili v solnno kakor tekoče zlato, s plahimi očmi, srčkano elegantno postavbo in majhnimi nožicami, ki so stopicale tako pogumno, je bila res lepa in očarljiva, morda najlepša ženska, kar jih je zdaj videl v Parizu.

Kako jo je Andre Torgel spoznal?

Na najvsakdanjši način. V čakalni podzemeljske železnice. Galantno, kakor zmeraj, se je umaknil in ji ponudil svoj prostor. Takrat so se srečale njene oči z njegovimi. In glej. Kakor da bi se za trenutek srečala severni in južni magnetni tečaj, sta se našla.

Andre Torgel je ljubil lepe dame in jih znal ceniti. Ker jih je znal ceniti, je znal tudi z njimi govoriti in ker je znal z njimi govoriti so ga cenile.

Prislo je kakor vselej. Kratke sestanek, sentimentalni izprehod in flirt.

Andre je spadal med najboljši boulevardierje, ki so jim cilj ljubezen, dirke in gledališče. Imel je svoj ložni sedež v veliki operi, bil je član kluba v Longshampsu, imel je nekaj konj, ki so dostikrat dirkali. Ker je dobival precejšnjo rento, si je vse to lahko privoščil.

Ona, Parižanka od nog do glave, z vsem, kar je na njej lepega, privlačnega in elegantnega, je bila kakor majhna ptičica, ki si ves dan gladi perje in zna uživati brezskrbno življenje. Možganov malo, a lep obraz. Gotovo je imela moža, a ta se najbrž ni dosti brigal za njo. Ni bil ljubosumen in nadležen, puščal ji je popolno svobodo.

Ta dražestna stvarca je imela svoje nazore. Sicer ji ni bilo neprijetno, da je imela oboževalca in partner ji je bil brez dvoma všeč, tako da se skrite urice za razgovor ne bi bala, a vendar je stavila na pogoj, da se ne snideta na njegovem stanovanju.

Prvič je ušla s poti čednosti — imela je torej dovolj vzrokov, da se pazi.

On se je strinjal z njo. To je sicer stvar otežkočilo, a Andre je kazal razumevanje za njeno previdnost. Potrebnovala sta le še manjšino začasnega stanovanja, diskretno, mirno s potrebno udobnostjo.

Kje bi dobila kaj primerneje?

Kakor vse ženske, je bila tudi ona v nekaterih ozirih zelo iznajdljiva in takoj sta imela pravo sredstvo pri roki. Treba bi bilo v časnik poslati oglasi in tistemu, ki bi dobil kaj primerne, obljubiti nagrado.

"Kakih dve sto frankov," je rekla ona.

"Mislite, da se bo posrečilo?" je vprašal kakor mož ki se na vse razume, a vendar nikdar ne čita časnikov.

"Brez dvoma," ji je ušlo s temno rdečih ustnic, ki jih je obkrožal sladek nasmešek.

Dolg poljub v mračnem dvoredu za zagnjenimi zastori počasi vozečega avtomobila je bil odgovor na to dobro besedo.

Teden pozneje je že imel seznan 28 sob iz raznih delov Pariza.

"Ali ni bila moja misel sijajna?" je zmagovala. "Zdaj se bova lahko nemoteno sestajala."

Hvaležno ji je ponudil roko in šla sta ogledovat stanovanja. Resnici na ljubo pa je treba omeniti, da se nista lahko odločila. Eno stanovanje je bilo pretemno, drugo presvetlo, ono preveliko, to premajhno. Naposled je vendar rekla vsa vesela:

"To je gnezdece, ki sem o njem sanjala — da — prav tako —"

Vse je imela, kar je želela. Barva pohištva ji je bila všeč, vzorec preproge je bil lep in celo okraj je bil pravi.

Andre je bil malo začuden. Prav to stanovanje je bilo poslednje, ki bi ga bil vzel, če bi on odločal. "Tako pusto se mu je zdelo, brez prave udobnosti in niti čisto ni bilo posebnost. Vendar se je pokoril njeni želji.

"Najbolj storite, če greste takoj k gospodarju."

Tako jima je nasvetovala hišnica, ki je komaj čakala na obljubljeno nagrado.

"Toda hitro morate iti, ker sta razen vas vprašali že dve stranki za stanovanje."

Hitro je skočil v avto.

Gospodar, debel možak, je rekel brez ovinkov:

"Vseeno mi je, kdo se vseli. Kdor prvi pride in plača, bo dobil sobo. Mesečno stane tisoč frankov. In najemnina se plačuje za četrta leta naprej."

"Tisoč frankov za ta kabinet?" je premišljeval Andre in se čudil. "Vraga, mož se ra-

zume na kupčijo. Toda tri mesece je precej dolga doba. Bog ve, ali bo najma ljubezen trajala tako dolgo!"

Gospodar je bil trd, neizprosno mož. Mora se je torej odločiti, in sicer takoj, ker bi vsak trenutek utegnil priti kdo drugi, ki bi vzel stanovanje.

Andre je v duhu videl sinje oči svoje plavalaske, čutil žar njenih sladkih ustnic in — plačal ...

"Naposléd!" je vzdihnil, ko je prišel po stopnicah. "Zdaj je srečna. In če bo ona, bom tudi jaz."

Ko je naslednjega dne prišel na sestanek je dobil sobico prazno. — Prvič se mu je zgodilo kaj takega.

"Morda je zadržana?" se je vprašal vznemirjen. Pisal ji je. Odgovora ni bilo.

Ali je bolna?

Morda jo je ljubosumni mož poslal na počitnice iz Pariza. Ali jo je pekla vest in jo v naslednjem trenutku zadržala, da je ni bilo.

Ni je več videl.

Ko je nekega večera pripovedoval to zgodbo v klubu, je vzkliknil poročnik Fohereau, ki je bil tudi velik prijatelj žensk:

"Čudno je to, kar pripovedujete. Meni se je zgodilo isto. Ali ni bilo vaši lepi svetlolaski ime Irena?"

"Da!"

"Ali ni bila tista soba v Rue Joules Janin 27, desno v pritličju?"

"Seveda!"

"Torej moj dragi, padli ste v isto past kakor jaz. Gotovo nisva bila edina."

V nekaj besedah je bilo vse pojasnjeno. Očarljivo bitje z zlatimi lasmi in zapeljivimi očmi je bila zvrta goljufica, ki je svoj trik zelo spretno uporabljala. Neizprosni gospodar pa je bil njen mož, ki je z njeno pomočjo oddajal stanovanje za tako visoko ceno. Kakor hitro je bila četrtna najemnina izplačana, je izginila in odšla na lov za novim tepecem.

Kakor se vidi, je mogoče na tak način dosti zaslužiti. V nekaj letih celo dobro kmetijo. To je tako jasno, da se čudim, da se še dobe dekleta, ki se še živo s klavirskimi urami ali pa sedijo v pisarnah.

Najmočnejša belina.

Mlad Holandec Bouke Stobbe je iznašel posebno močno belo barvo, katero so na Holandskem začeli uporabljati za povečanje varnosti nočnega avtomobilskega prometa.

Mladi Stobbe je nekdanji bil slaščičar ter je delal torte in sladko pecivo. To pa ga menda že ni dovolj zadovoljilo, zato se je lotil sobnega slikarstva. Kot sobni slikar je nekoč od svojega mojstra dobil nalogo, naj z belo barvo dobro poslika strop neke sobe. Stobbe je šel takoj na delo in se hotel postaviti. Zato je skušal z mešanjem barv napraviti tako belo barvo, kakršne doslej še niso poznali. Mešal je in kuhal vsakovrstne barve z veliko potrpežljivostjo. Ker je mož še precej trmast, ni odnehal. In res se mu je posrečilo, da je našel tako belo barvo, ki je bila tako svetla, da so ga ljudje začudeno spraševali, kaj bo počel na stropu s tako barvo. Toda Stobbejeva bela barva se na stropu ni obnesla, ker je bila tehnično slabo napravljena. To tudi ni čudno, ko je pa Stobbe bil prav za prav le izučeni slaščičar.

Nekoč pa se je tStobbe seznanil z nekim Feliksom Mulderjem, ki je bil strokovnjak za barve. Ta se je začel zelo zanimati za prizadevanja mladega Stobbeja. Sklenila sta pogodbo ter začela skupaj mešati barve. In izkazalo se je, da je Stobbe imel prav, da je mogoče narediti belo barvo, ki je najbolj bela izmed belih.

Nekega temnega jesenskega večera je po amsterdamskih ulicah vozil majhef avtomobil ter se ustavil zunaj nekeje v predmestju. Iz njega so izstopili Feliks Mulder, Bouke Stobbe in nekaj mož komisije.

Mulder je prinesel iz voza veliko napisno tablo. To je bila navadna bela tabla, kakršne v Amsterdamu uporabljajo za prometne napise na ulicah. Na to belo podlago je Mulder tam na licu mesta naslikal puščico s svojo belo barvo. Nato je odšel ter izginil s tablo v nočni temi. Nato so avtomobile žaromete nastavili tja proti tabli, katero je Mulder odnesel 40 metrov daleč. V svitu žarometov pa je bela tabla ostala nevidna, le na novo naslikana puščica se je svetila skozi nočno temnino.

Nato sta kmalu privozila mimo dva kolesarja. Ustavili so ju. Kar tam na licu mesta so blatnike enega kolesa popleskali z navadno belo barvo, blatnike drugega pa z novo belo barvo, kakršno je izumil Stobbe. Nato sta kolesarja lahko vozila naprej. Komaj sta bila 25 metrov stran, že je izginila v temi belina barve na kolesu, ki je imelo blatnik popleskan z navadno belo barvo. Belina drugega kolesa pa se je razločno svetila v nočni temini še 60 metrov daleč.

Tudi z drugimi napisi so delali poskuse, ki so se vsi dobro obnesli. Pri tem je treba omeniti, da nova belina nima v sebi nobenih svetlikajočih se ali fosforujočih snovi, ampak da nova belina le bolj odbija svetlobo. To pa zaradi tega, ker je Stobbe na tak način zmešal barve. To iznajdbo so preskusili uradno tudi s svetlobnim merilom. Izkazalo se je, da nova barva za 25 odstotkov več reflektira kakor dosedanja. Zanimivo pa je, da se z novim postopkom, ki ga je iznašel omenjeni Stobbe, ne da le okrepi belina, ampak tudi modrina ter vse druge barve. Mešanje teh barv pa je seveda še skrivnost tistega, ki je to iznašel. Vsekakor pa bo nova belina v službi nočnega prometa izdatno lahko zmanjšala število prometnih nesreč.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

72

Tasilo je zdaj vedel, komu velja gostobesedna jeza njegovega očeta. Toda imel je tehtne vzroke, da se je ogibal vsakega resnega spora. Zato je menil, da je najboljši; če se s kratko besedo opraviči zaradi svojega "spregleda" in gre nazaj v koč.

Toda prizora še ni bilo konec. Grofu Eggeju se je pač odprlo in jezno je robanil naprej. Vili se je trudil, da bi očeta pomiril in tudi France je skušal prepričati svojega gospoda, da stvar prav za prav nič huda ni. Le Schipper pri tem prerekanju ni črnil nobene besede. Poznal je svojega gospoda bolje, ko sinovi očeta, in bil uverjen, da ima grof Egge jelena s takšnim rogovjem raje živega, kakor da bi ga zadela krogla katerega drugega lovca. Tako je smel še vedno upati, da bo dobil jelena kdaj sam na muho.

Tako se je kreg pred hišo nehal šele, ko je prišla ponev cvrtja na mizo. Čim je grof Egge stopil v izbo, je že ovolal cigaretni dim. A menda mu je bilo oštevanja že dovolj, ošini je Roberta samo srdito z očmi in zagnal klebuk na posteljo. Ker pri mizi ni bilo dovolj prostora, sta morala France in Moser večerjati v kuhinji. Samo Schipper je smel prisesti k gospodom za mizo. Večerja se je začela med neprijetnim molkom. Tasilo se je najedel do sita. Vili se je silil, da bi požrl nekaj zaloga; jev, Robert je sedel s prekrižanima rokama, ne da bi se dotaknil žlice.

"Zakaj ne ješ?" je vprašal grof Egge.

"Hvala, papa, nisem lačen."

"Takoooo! Bolj bi razumel, če bi danes meni ne teknilo. A le počakaj, boš že še lačen. Ni ti grizljaja česa drugega se mi naj ne prikaže na mizo kot cvrtje. Kdor hoče z menoj loviti, se bo moral ponizati in jesti z menoj iz ene skledice. Schipper, ti odgovorjaš, da se ne bo vtihotapilo ničesar drugega."

Vili in Robert sta se zlovoljno spogledala in spet je bilo tiho pri mizi. Grof Egge in Schipper sta izpraznila ponev. Ko je bila "pojedlina" pri kraju in si je grof Egge natlačil pipico s knastrom najbolj dvomljivega vonja, se je izmuznil Vili za puškonoscem v kuhinjo in ga zaupljivo potrepljal po rami.

"Schipperček, vendar nas ne boš izdajal, če

bomo na podstrešju izpraznili steklenico vina in tako naprej."

Schipper je nabral obraz v resne gube. "Prosim, gospod grof, delajte, kar vas je volja, a jaz ne smem nič videti. In če vidim, bom moral javiti. Čuli ste, kaj je ukazal gospod oče. Odgovoren sem. Videti ne smem nič."

Vili je bil menda z odgovorom čisto zadovoljen in je poslal Moserja v drvarsko bajto, ki ni bila daleč, da bi prinesel prvo porcijo tiho-tapskega živeža in ga spravil v podstrešje na varno. Ko je stopil Vili spet v izbo, je z veselimi očmi pokimal Robertu in vprašal očeta:

"Kje imaš pa citre, papa. Zelo sem se že veselil, da bi te čul igrati."

"Tako? No, potem se veseli še kar naprej!" je zarenčal grof Egge in se vrgel s pipo v zobeh na posteljo. "Danes sem ravno pravšne volje, da bi vam tule brenkal."

V izbo je prišel France in položil na mizo pred Tasila dve patroni. "Vašo puščico sem malo presnažil, gospod grof." Obesil je orožje na evke.

"Čisto po nepotrebnem," se je oglasilo s postelje in "gospod grof? Če hočeš biti pri njem pridna otrok, moraš reči "gospod doktor". To čuje rajši!"

France, ki se mu zrak v sobi menda ni zdel kaj varen, se je ročno izmuznil spet skozi vrata, dočim je Tasilo dejal: "Motiš se, papa; jaz ne delam nobenega razločka med naslovi."

"Tako? Pripovedovali so mi vendar da se bere na ščitku pri tvojem stanovanju: Doktor Egge — nič več. Tako ti mora naguljeni doktor biti bolj po godu, ko prirojeni grof."

"Zame pomeni eno toliko ko drugo. Da dam na mojih vratih prednost prvemu, je koncesija, ki jo dovoljujem svojemu poklicu. K meni prihajajo različni ljudje—"

"Divji lovci posekajo radi."

"To se ne dogaja, a nič bi se ne čudil, če bi se. Uboga para, ki se je zatekel lansko zimo k meni po pomoč, je sodil popolnoma prav, da sem čul in razumem o lovu toliko, kolikor je potrebno, da bom mogel prav dojeti strast, ki more porušiti mir cele družine in napraviti človeka za zločincea."

DALJE PRIDE

1937

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA
IN NASVETOV JE VREDNO ZA VSAKEGA

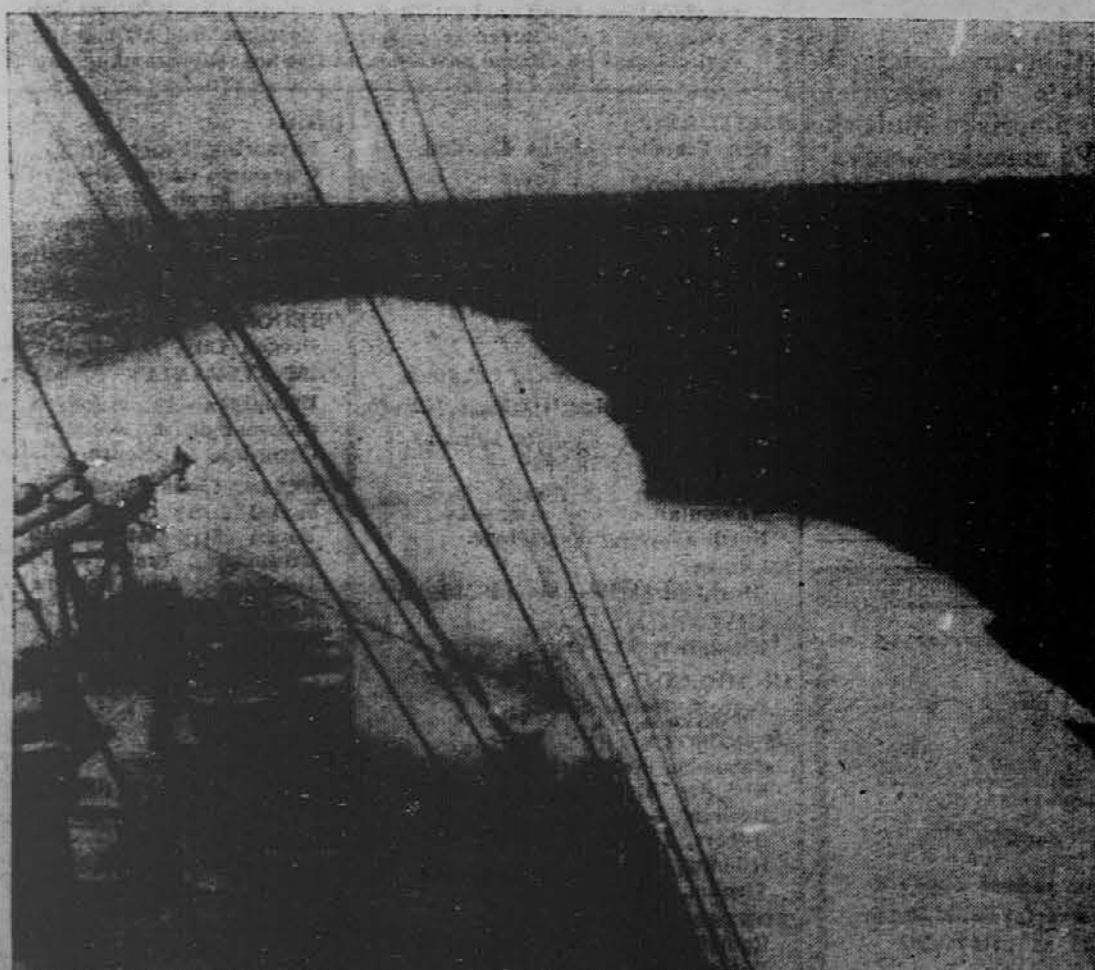
50 CENTOV

Naročite ga danes.

Slovenic Publishing Company

New York, N. Y. 216 West 18th Street

ZIMA NA OCEANU

Veliki parnik "Bremen" je zašel v vihar na oceanu ter se bori z velikimi valovi na vožnji iz Evrope proti New Yorku.

Pot=navzgor

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

53 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"To je vaša zasluga, ravno tako kot moja. Tudi vi niste držali križem rok."

"Za mene ni nikaka zasluga, ker sem samo napravil dolžnost do svojega prijatelja. Pri vas pa je čista ljubezen do teh ljudi."

Gospa Hermsdorf se zresni in zmaje z glavo.

"Ljubezen do ljudi? — Skoro ne verujem več v ljubezen do ljudi. Vse dobro, kar storimo, je sebičnost."

Sebičnost v tej obliki je občudovanja vredna."

"Mogoče. Še bolj občudovanja vredno pa je vaše zvesto, pošteno prijateljstvo. Ko bi bila jaz v potrebi, si želim prijatelja, kot ste vi."

Hartman jo resno pogleda v oči.

"Ali vam ne morem biti, ne da bi bili v potrebi?" pravi. Gospa zardi in se obrne v stran.

"O tem bova govorila drugič, ne tukaj, na hrupni zabavi. Saj veste, kdaj morejo moji prijatelji govoriti z menoj."

Hartman se pr ikloni.

"Iskrena hvala, milostljiva gospa."

Gospa mu smeje prikima. Toda v njenih očeh je negotov pogled.

"Sedaj bom gospo Gito nekoliko podpirala. Cel dvor se je zbral okoli nje. Vsakdo jo občuduje."

Hartman zamišljeno gleda za njo. Vlečka njene s srebrnimi niti prevlečene obleke šumi kot peneča se povodenj po dvorani.

Toda vzravna se in se obrne.

"Pametni bodi, fant, in si ne opeči prstov. Vedno moraš v svojem sren nositi neizpolnjive želje, tepec! Po zvezdah nikar ne hrepeni, ogledati jih smeš samo s spoštljive razdalje. Razumel?"

To si govori Hartman v svarilo.

Gospa Feldman z nepopisnimi pogledi opazuje Gito, ko se je poslovila od nje oblečena, da gre na domačo zabavo pri gospej Hermsdorfovi. Kaj je pri pogledu na mično prikazen občutila, ni izdala s svojimi mrkami očmi.

Ko je sama, nemirno hodi po stanovanju in preišče vsak kotiček. Išče dokaze za Gito nedovoljeno občevanje s Hartmanom. Pred vsem natančno pregleda mali salon, kjer se je Gita največ držala. Kam je neki zaprla denar, o katerem je govoril Hartman? Moral je imeti pač lepe dohodke, da je mogel izdajati toliko denarja, da se je rešil Džorža. Nesramnež! Toda Gita je bila še mnogo slabša in zaničevanja vredna!

Stopi k mizi, ki stoji pri oknu in na kateri je Gita navadno pisala. Miza pa je prazna. Gita je vedno odstranila sledove svojega dela, predno je odšla iz hiše. Samo nekaj listov plovnikov je pozabila pospraviti. Papir je bil mnogo rabljen. Stara gospa ga skrbno ogleduje in maje z glavo. Le kaj je imela toliko pisati! Mnogokrat je po več ur sedela pri tej mizi. Ali je pisala pisma? Džoržu je vendar pisala vsak teden samo enkrat. Morda Hartmanu? Ali mu je imela toliko povedati?

Kako skrbno je vse zaprla v tej sobi! Le kaj je imela skrivati, da ključev ni nikdar pustila? Tudi nocoj jih je vzela s seboj. Ni jih bilo niti v žepu njene obleke, niti kje drugje. Povsod jih je iskala. Kaj če bi poskusila kak drug ključ?

Naglo gre v drugo sobo in prinese sveženj ključev. Toda zastoj poskuša en ključ za drugim.

Tako preneha poskušati in njen pogled se ozira po sobi. Tedaj pa naenkrat zagleda pod zastorjem kos papirja. Naglo se skloni in ga pobere. Da je bil popisan, je takoj opazila; toda brez napačkov ni mogla brati.

Zopet steče v drugo sobo in si natakne napačnike. S tresočimi rokami zravna zmččkani papir. Na eni strani je bil odtrgan — del rokopisa, katerega je Gita iz kateregakoli razloga raztrgala.

V njeni različni pisavi so bile na papirju naslednje besede: "... si Ti — samo Ti! Ko bi se le mogla moja duša oprostiti, za Tebe, moj ljubi. Ko bi mogla zdrobiti okove, ki me vežejo na neljubljenega moža! Oh — ko bi le imela pogum, kljubovati vsemu, kar me loči od Tebe! Toda bojazljiva sem. Bilo bi ..."

Tukaj prenehajo vrste.

Stara žena s tresočimi rokami obrne list; na drugi strani je bil prazen.

Pa tudi tako je bilo dovolj, več kot dovolj. Še enkrat prebere vse besede. Težak vzdih se dvigne iz njenih prsi in bridke solze zalijo njene oči.

"Moj ubogi otrok!" stoka v muki. Nesramnica, ničvrednica, tako hvaležnost ima za njegovo brezmejno ljubezen."

Od hiše ga je pregnala z lažjo in prevvaro, da bi bila prosta. Sam pa je šel dneve in ure, da se vrne. Kaka vrnitev bo to?"

V nekaj dneh se bo vrnil in tedaj mu bo morala njegova mati, edina prava prijateljica, potegniti obvezo z oči. Kako strašna bo morala biti podoba, ki jo bodo zagledale zaslepljene oči. Kako bo mogel prenesti, ko bo moral svojo ženo preklesti, obsoditi!

Glava se ji skloni na prsi. Strta sedi stara žena na svojem stolu in v žepu stiska nesrečni list papirja. Niti za trenutek ji ne pride misel, da bi bilo boljše, ko bi mu zamolčala. Takoj mora ališati, kako je bil varan.

Ne občuti niti najmanjšega zadoščanja pri misli, da bo zaničevana sinova morala iz hiše. Pregloboka je bila skrb za bridkost njenega sina. Z bolečo gotovostjo je bila prepričana, da je ta nesramna žena uničila njegovo življenje v zvezi z izdajalskim prijateljem. Da je moral oba soditi, se ji je zdela resna potreba.

Dolgo sedi zatopljena v grenko bolečino, ne da bi se ganila. Naenkrat pa skozi tišino zazvoni zvonec. Trudna vstane in v pogleda na uro. Skoro je že devet. Najbrže je gospodična Škraba še enkrat prišla. Sicer je že prej, ko je občudovala Gito, praznično obleko, voščila lahko moč; toda mogoče je še hotela kaj pokramljati.

(Dalje prihodnjik.)

ŽALOIGRA V TEČAJSKEM LEDU.

Norveški državni meteorološki zavod v Oslu je prejel brezlično vest s samotnega otoka Jan Mayen, ki leži v severno-tečajskih krajih. Tamkaj imajo Norvežani svojo meteorološko postajo, katero vodi mlad norveški znanstvenik asistent Alf Pedersen, ki je še le 25 let star. V svojem brezličnem obvestilu pravi mladi Pedersen, da ne more več prestatiti ter strašne samote ter da bo zblaznel, ako ga takoj ne bodo izmenjali.

Lahko si mislimo, kako je ta novica razburila Norvežane. Otok Jan Mayen je vulkanskega izvora ter leži nekako 550 kilometrov severozapadno od Langenesa, ki je najbolj severna točka Islandije. Otok leži torej sredi Severnega Ledenege morja. Ta otok je Norveška zasedla leta 1921, toda njena oblast na tem otoku je bila mednarodno priznana še le 8 let kasneje, leta 1929. Otok je 54 km dolg ter blizu 15 km širok. Njegov vidni znak je ognjenik Beerenberg, ki je 2335 m visok ter ima žrelo 200 m široko.

Sredi gore s pogledom na morje stoji norveška opazovalna postaja, katero so Norvežani tukaj zgradili takoj nato, ko so se polastili otoka. Ta postaja ima nalogo da tukaj opazuje vremenske razmere ter na podlagi svojih opazovanj potem svari kitolovce pred pretečo nevarnostjo, če so na svojem nevarnem lovu zašli v te kraje.

Posadka te vremenske opazovalnice stanuje v navadni koči, ki je narejena iz pločevine. Tam prebivajo skupaj trije možje. Edina njihova zveza s svetom je radio, po katerem dobivajo novice iz domovine in po katerem morejo tudi oddajati svoja kratka poročila domovini o sebi. Enkrat na leto jih pride obiskat tudi ladja, seveda, če je tako srečna, da se more preriti skozi ledene puščave, ki ločijo ta del sveta od živih ljudi. Ta ladja pripelje tem trem možem posadke vsako leto tudi živež in obleko. Vsaka tri leta pa imajo ti možje pravico, da jih izmenjajo, da se lahko vrnejo v domovino.

Življenje v teh krajih pa je ne glede na veliko pomanjkanje, ki so ga deležni, polno trdot in strahot. Večna samota in večni molk jim uničujejo živce. Nekega dne se skoraj vsakemu dogodi, da ga popri me živčna groza, ki ni v ledeni

samoti nič manj nevarna kakor pa v vroči afriški puščavi. Zato univerze v Oslu in Drontheimu izbirajo za to službo le take svoje znanstvenike, ki so telesno docela zdravi. Vendar pa se dogaja, da še tako zdravega človeka v tisti strahotni samoti prime živčna bolezen. Konec letšnjega oktobra pa se je na tem samotnem otoku zgodilo, da ga je obiskal še hud potres. Ognjak Beerenberg je naenkrat začel delovati ter s svojimi podzemskimi silami stresati zemljo. Takoj za potresom pa je nastal velik vihar, ki je noč in dan divjal nad otokom ter je bil sila nevaren.

Toda niti vihar niti potres nista mogla uničiti vremenske opazovalnice na otoku, pač pa sta hudo prizadela živce onih treh mož, ki so tamkaj v samotni preživljali dneve in noči polne groze. Kakor sledi iz kratkega poročila voditelja dr. Pedersena, je njegov spremljevalec 23-letni Helge Hansen za-

radi teh nevarnih grozot v tisti ledeni samoti zblaznel. Niti Pedersen niti tretji tovariš v tej samoti, 53 letni Kvi Andersen, ki že 10 let živi na tistem otoku, ne moreta niti za hip pustiti tovariša samega v koči, ker bi mogel v njuni odsotnosti povzročiti kako nesrečo. Toda tudi skupno življenje v koči je pravi pekel, ker ne smeta po noči in po dnevu niti za hip zaspati, ker se boji, da bi ju blaznež v spanju ne umoril. Na koncu svojega žalostnega poročila brzojavlja Pedersen: "Pridite hitro na pomoč! Nič več ne vzdržim. Tudi jaz sem že blizu blaznosti."

Takoj, ko je prišla ta prošnja za pomoč, so Norvežani storili vse, da bi hitro poslali pomoč na otok. Na Islandiji je usidrala norveška ladja, ki je takoj dobila brzojavno povelje, naj takoj odplove na otok. Vendar pa je veliko vprašanje, ali se ji bo še pravočasno posrečilo prinesiti pomoč, preden bodo zimski viharji in led preprečili dohod tja.

Fakirji zborujejo.

Med vsemi kongresi in shodi, ki so se vršili v zadnjih mesecih, je bil pač najzanimivejši tisti, ki se je zaključil pred nekoliko dnevi v Indiji. 400 najznamenitejših indijskih fakirjev se je zbralo v mestu Mahorju v državi Hajderabad, da bi se pogovorili o važnih vprašanjih svojega poklica. Hoteli so se tudi izkazati pred skeptičnimi gospodi iz Evrope.

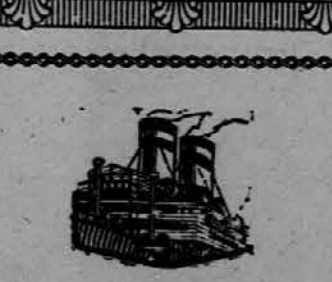
Ne da se namreč tajiti, da postaja položaj pravih fakirjev zavoljo čedalje hujše konkurence s strani fakirskih mažačev čedalje slabši. Kakor povsod je tudi v svetu nadnaravnega in čudežnega dosti poklicanih, a malo izvoljenih. Izvoljenci pa se branijo z rokami in nogami, da bi mazači kvarili ugled stanu.

Tako je kongres sklenil, da bodo pravi fakirji začeli nastopati z najostrejšimi pripomočki proti nepoklicani konkurenci. Poročevalci so pri tem omenjali v prvi vrsti mlade ljudi, ki jim nedostaje potrebne moči in izkušnje, da bi mogli pravilno krmariti svoje volje. S posebno slastjo pa so se vrgli ti kopitarji v zadnjih letih na to, da se dajejo žvi pokopati. Na vsak način hočejo prekositi delo starih in priznanih mojstrov in so že v mar-

sikaterem primeru to težnjo za rekordi morali poplačati s smrtjo. V zadnjem času je bilo več takšnih neuspehov, ki gredo samo na royaš nedostadne notranje priprave laži fakirstva.

Kakor vidimo, gre tu v precejšnji meri za tradicionalni boj med "stari" in "mladi", v katerem stari po starem običaju odrekajo mladim vse sposobnosti in jih pripisujejo sebi. Da utegne biti res tako, je bilo najbolje razvidno iz tega, da so zborovalci na lieu mesta podajali dokaze, da nikakor še ne spadajo med staro železo. Pokazali so celo vrsto novovrstnih fakirskih umetnij. Neki čudodelnik iz Radžputane je na primer iz golih dlani "izstreljeval" mlade riževe rastline v zrak. Niti kritična oče sa njegovih kolegov niso mogla ugotoviti skrivnosti tega trika — če je šlo za trik. Najbolj čudovito delo pa je pokazal neki drugi kongresist. Z bodalom se je dal zabiti k tlom, ne da bi niti malo zmrnil ali pokazal kakšen znak bolečine. Nobena kapljica krvi ni pritekla iz rane. V tem neudobnem položaju je mož prebil nekoliko dni in je z največjo pozornostjo sledil delu kongresa, se udeleževal debat in delal strokovnjaške medklice. Nekoliko ur potem, ko je končal svojo produkcijo, so ga videli spet zdravega in veselega med njegovimi prijatelji in učenci.

S posebno strastjo so se obračali govorniki proti tistim fakirjem, ki delajo fakirski stroki nečast s tem, da izdajajo njene skrivnosti in dovoljujejo, da jih preiskujejo in opazujejo angleške ter ameriške študijske komisije. Po mnenju zborovalcev je vsaka razlaga pogrešna, kajti neverni belokožci niso niti sposobni pravilno uporabljati svoje oči in pravilno sklepati iz tega, kar vidijo. S tako zvanimi znanstvenimi metodami se fakirske umetnije ne dajo razumeti, pa naj se zapadni neenjaki še tako trudijo. Kongres fakirjev je evropski znanosti zapovedal torej tako rekoč boj.

Pišite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanje.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

Na parnikih, ki se debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

16. decembra: Queen Mary v Cherbourg

26. decembra: Normandie v Havre

5. januarja: Champlain v Havre
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Manhattan v Havre

9. januarja: Saturnia v Trieste
Lafayette v Havre

13. januarja: Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. januarja: Bremen v Bremen

16. januarja: Rex v Genoa
Paris v Havre

20. januarja: Berengaria v Cherbourg
22. januarja: Europa v Bremen

23. januarja: Conte di Savoia v Genoa
Champlain v Havre

27. januarja: Aquitania v Cherbourg
Manhattan v Havre

2. februarja: Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

6. februarja: Paris v Havre
Rex v Genoa

3. februarja: Europa v Bremen

10. februarja: Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

13. februarja: Conte di Savoia v Genoa

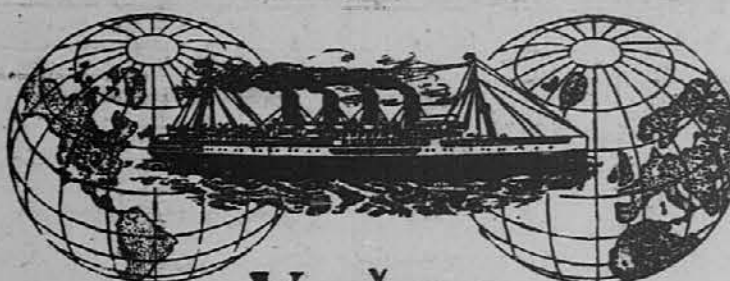
19. februarja: Bremen v Bremen

20. februarja: Ile de France v Havre
Saturnia v Trst

24. februarja: Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. februarja: Europa v Bremen

27. februarja: Paris v Havre
Rex v Genoa

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vred naše dolgoletne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zapno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da hoste poceni in udobno potovati.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lauslin

*OLORADO: Pueblo, Peter Cull, A. Saffie
Walsenburg, M. J. Bavuk

INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič

*LLINOIS: Chicago, J. Bevcic, J. Lukanich
Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero. in Illinois)

Joliet, Mary Bambich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Joe Zelene

KANSAS: Girard in okolica, Joseph Močak

MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze
Ely, Jos. J. Peschel
Eveleth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA: Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strishak
Little Falls, Frank Meale

OHIO: Barberton, Frank Trehs

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Krmšec
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, J. Brezovec
Coverdale in okolica, M. Rupnik

Export, Louis Zupančič
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamin

Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polants
Krayn, Ant. Taušelj
Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Žust
Pittsburgh, J. Pogacar, Philip Pragar

Steeleton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Fr. Švak
Sheboygan, Joseph Kikelj

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher
Diamondville, Jos. Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katere je prejel. Zastopniko tople priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi, importiranih iz starega kraja.

Slovenski molitveniki:

SVETA URA

v platno vez 90
v fino usnje vez 150
v najfinjšo usnje vez 180
v najfinjšo usnje trda vez 180

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez 90
v fino usnje vez 150
v najfinjšo usnje vez 180

KVIŠKU SRCA

v imitirano usnje vez 90
v usnje vez 150
v fino usnje vez 180
v najfinjšo usnje vez 180
v najfinjšo usnje trda vez 180
v bel celluloid vez 180

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno 180
v najfinjšo usnje vez 150
v najfinjšo usnje trda vez 180

Hrvatski molitveniki:

Utiha starost, fina vez 180
Slava Bogu, a mir ljudem
fina vez 180

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

najfinjša vez 180

Zvonček nebeski, v platno 90

fina vez 180

Vienac, najfinjša vez 180

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Child's Prayerbook:

v barvaste platnice vezano 30

v belo kost vezano 110

Come Unto Me

v platnice vezano 30

v belo kost vezano 35

Key of Heaven

fino vezano 35

v usnje vezano 70

v najfinjšo usnje vezano 120

Angleški molitveniki:

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven

v celluloid vezano 120

v celluloid najfinjša vez 150

v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:

v fino usnje vezano 130

Ave Maria:

v fino usnje vezano 140